

Legislatívne zmeny v oblasti nepriamych daní od 1. 1. 2024

Mgr. Ľubomíra Murgašová
Senior Tax Manager

24.1.2024

Agenda

Schválené
zmeny
v nepriamych
daniach

Zavedenie
uhlíkového cla

Plánované
zmeny v DPH a
správe daní

Navrhované
daňové zmeny v
budúcnosti

Prijaté zmeny v nepriamych daniach - Konsolidačný balík

Zmeny v rámci konsolidácie verejných financií

- DPH: Uplatnenie 10% zníženej sadzby dane na reštauračné (stravovacie) služby sa nevzťahuje na podávanie alkoholických nápojov s obsahom alkoholu viac ako 0,5 % objemu
- Spotrebná daň z alkoholických výrobkov: zvýšenie sadzby dane pre lieh zo 130% zo sumy 1 080 eur na 138% (znížená sadzba je 50% zo základnej sadzby)
- Spotrebná daň z tabakových výrobkov: zmeny v označovaní spotrebiteľského balenia tabakových výrobkov

Uhlíkové clo pre dovozcov tovarov do EÚ

Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM)

Ktorých dovezených tovarov sa týka?

Cement

Železo
Oceľ
Hliník

Vodík
Elektrina

Vybrané
hnojivá

Presný zoznam tovarov s kódom nomenklatúry nájdete v prílohe č. 1 na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2023:130:FULL>

Uhlíkové clo pre dovozcov do EÚ

Povinnosť deklarovať emisie vzniknuté pri výrobe dovezených tovarov

- Koho sa to týka?

Dovozcu alebo nepriameho colného zástupcu (ak dovozca nie je usadený v členskom štáte)

- Aké obdobie?

Prechodné obdobie 1.10.2023 – 31.12.2025:

- Vykazovanie emisií - povinnosť predloženia vyhlásenia v CBAM registri (štvrtťročne)
- Bez povinnosti platby
- Najbližšia lehota: 31.1.2024 (za Q4 2023)

Riadne obdobie od 1.1.2026:

- Povinnosť zaplatiť uhlíkové clo (certifikát) a podať vyhlásenie

Plánovaná novela zákona o DPH

*(prešlo 1. čítaním v NRSR,
momentálne rokovanie vo
výboroch)*

Odpočítanie DPH pri nadobudnutí tovaru z iného čl. štátu

§ 51 ods. 1 písm. c) ZDPH

- Platiteľ si môže odpočítať DPH z nadobudnutia tovaru z iného členského štátu aj bez faktúry, ak faktúra nie je platiteľovi k dispozícii do podania príslušného daňového priznania.
- Prípustné sú aj iné doklady ako faktúra, ktoré preukazujú reálne uskutočnenie nadobudnutia tovaru.
- Údaje z iných dokladov sa uvádzajú v kontrolnom výkaze

Príklad:

Slovenská s.r.o., platiteľ si objednal tovar s prepravou od nemeckej spoločnosti. Slovenská s.r.o. fyzicky prevzala tovar 2.1.2025. Do 25.3.2025 slovenská s.r.o. neobdržala faktúru za dodaný tovar. Daňová povinnosť z nadobudnutia tovaru vznikla pre slovenskú s.r.o. dňa 15.2.2025. Keďže nemá do lehoty podanie DPH priznania za február 2025 faktúru, za predchádzajúceho znenia by si nemohla uplatniť odpočítanie DPH, iba odviesť daň. Po novele si však vie slovenská s.r.o. uplatniť odpočítanie DPH aj bez faktúry, na základe prepravných dokladov, zmluvy, objednávky a iných dokladov.

Samozdanenie pri dovoznej DPH

§ 84a a § 84b ZDPH

Platitelia dane:

- so sídlom v tuzemsku
 - účinný štatút schváleného hospodárskeho subjektu (AEO)
 - AEO dovozcovia tovaru do tuzemska v rámci centralizovaného colného konania (CCK)
- Zrušenie povinnosti platby dovoznej dane colnému úradu
 - Splnenie povinnosti prostredníctvom podania DPH daňového priznania za príslušné zdaňovacie obdobie, kde si môže uplatniť aj odpočítanie dane (žiaden vplyv na cash-flow)

Dodanie tovaru pri finančnom leasingu

§ 8 ods. 1 písm. c) ZDPH

- Zmluvy uzatvorené po 1.7.2024 s opciou kúpy daného tovaru nájomcom zaplatením poslednej splátky, ak pri uzatvorení kúpa predstavuje ekonomicky jedinú racionálnu voľbu pre nájomcu.
- Pôjde o dodanie tovaru, pri ktorom je potrebné odviesť DPH z celej hodnoty tovaru už na začiatku finančného leasing pri jeho odovzdaní.

Miesto dodania pri virtuálnych podujatiach

§ 16 ods. 3 ZDPH

Miestom dodania kultúrnych, umeleckých, športových, vedeckých, vzdelávacích, zábavných a podobných služieb, ako napríklad služieb na výstavách a veľtrhoch, vrátane ich organizovania a s nimi súvisiacich doplnkových služieb a vstupu na tieto podujatia, **ak sa vysielajú alebo iným spôsobom virtuálne sprístupňujú**, miestom dodania týchto služieb, vrátane s nimi súvisiacich doplnkových služieb a virtuálneho vstupu na tieto podujatia

- Dodávaných **zdaniteľnej osobe** – B2B
- Ak je účasť podujatí virtuálna, pôjde o všeobecnú B2B službu podľa § 15 ods. 1 ZDPH.
- Dodávaných **inej ako zdaniteľnej osobe**
- je miesto, kde osoba iná ako zdaniteľná osoba má sídlo, bydlisko alebo miesto, kde sa obvykle zdržiava.

Ostatné zmeny v súvislosti s fakturáciou

- Ak platiteľ včas požiadal o DPH registráciu a do nemá do lehoty na vystavenie faktúry IČ DPH, vystaví faktúru do 5 pracovných dní po prijatí IČ DPH. V rovnakej lehote podá aj DPH priznanie a kontrolný výkaz, ak nemá IČ DPH do lehoty na podanie.
- Zjednodušená faktúra (bloček z ekasy alebo za tankovanie) je možné vystaviť iba za dodanie tovaru alebo služby, ktorej cena vrátane DPH nie je viac ako 400 eur (pôvodne 1 000 eur pre hotovostné platby a 1 600 eur pre bezhotovostné platby)

Ostatné zmeny

- Odpočítanie DPH pri registrácií možno vykonať iba v prvom zdaňovacom období, možno si uplatniť aj odpočítanie DPH zo zálohových faktúr (účinnosť 1.1.2025)
- Vykazovacia povinnosť pre banky a platobné inštitúcie: doplnenie oprávnenia finančného riaditeľstva na zaslanie výzvy na sprístupnenie záznamov a opravu nesprávnych alebo neúplných záznamov pod hrozbou sankcie (účinnosť 31.3.2024)
- Platiteľ, ktorý požiadal o registráciu oneskorene, musí podať DPH priznanie a kontrolný výkaz za každé obdobie, od kedy mal byť platiteľom samostatne v chronologickom poradí. Uvedené platí aj pre nulové DPH priznanie. Zrušenie mimoriadneho jedného DPH priznania. (účinnosť 1.1.2025)

Nové limity pre DPH registráciu tuzemskej zdaniteľnej osoby

§ 4 ZDPH

- Tuzemská zdaniteľná osoba sa stáva platiteľom (iba zmeny oproti pôvodnej úprave):
- prvým dňom kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý hodnota bez dane dodaných tovarov alebo služieb touto osobou, ktoré sa zahŕňajú do obratu, presiahla **50 000 eur**.
- dodaním tovaru alebo služby, ktorým hodnota bez dane dodaných tovarov alebo služieb touto osobou, ktoré sa zahŕňajú do obratu, v prebiehajúcom kalendárnom roku presiahne **62 500 eur**.
- dňom účinnosti premeny pri odštiepení alebo dňom účinnosti premeny pri odštiepení podľa zákona platného v inom členskom štáte alebo zmluvnom štáte EHS alebo dňom účinnosti premeny pri cezhraničnom odštiepení, ak na túto osobu v tuzemsku prechádza hmotný majetok alebo nehmotný majetok platiteľa, ktorý sa rozdelil odštiepením alebo cezhraničným odštiepením. Pri žiadosti o registráciu, je potrebné predložiť aj doklady osvedčujúce túto skutočnosť.
- Žiadosť o DPH registráciu sa podáva do 5 pracovných dní. Správca dane prideli IČ DPH najneskôr do 10 dní od doručenia žiadosti o DPH registráciu. IČ DPH bude platiť spätne odo dňa momentu, kedy sa zdaniteľná osoba stala platiteľom.

DPH registrácia príklad I

Príklad:

Slovenská s.r.o. začala podnikat' v roku 2024. K 31.12.2024 dosiahla obrat 56,000 eur. Má spoločnosť povinnosť požiadať o registráciu pre DPH? Ak áno, do kedy a od ktorého momentu sa stáva platiteľom.

Riešenie:

Keďže spoločnosť prekročila obrat 50,000 eur do konca kalendárneho roka, je povinná podať žiadosť o registráciu do 9.1.2025 (5 pracovných dní). Daňový úrad zaregistruje s.r.o. do 10 dní a status platiteľa nadobúda k 1.1.2025.

DPH registrácia príklad II

Príklad:

Slovenská s.r.o. začala podnikat' v roku 2025. K 25.7.2025 dosiahla obrat 63,000 eur (dodaním služby v SR za 3,000 eur). Má spoločnosť povinnosť požiadať o registráciu pre DPH? Ak áno, do kedy a od ktorého momentu sa stáva platiteľom.

Riešenie:

Keďže spoločnosť prekročila obrat 62,500 v priebehu kalendárneho roka, je povinná podať žiadosť o registráciu do 1.8.2025 (5 pracovných dní). Daňový úrad zaregistruje s.r.o. do 10 dní a status platiteľa nadobúda k 25.7.2025.

- Zahraničná zdaniteľná osoba sa stáva platiteľom (iba zmeny oproti pôvodnej úprave), na ktorú v tuzemsku prechádza hmotný majetok alebo nehmotný majetok platiteľa, ktorý:
 - a) zanikol bez likvidácie, a to dňom keď sa stala právnym nástupcom platiteľa, ak naďalej spĺňa status zahraničnej osoby,
 - b) sa rozdelil odštiepením, a to dňom účinnosti premeny pri odštiepení podľa zákona platného v inom členskom štáte alebo zmluvnom štáte EHS, ak naďalej spĺňa status zahraničnej osoby, alebo
 - c) sa rozdelil cezhraničným odštiepením, a to dňom účinnosti premeny pri cezhraničnom odštiepení, ak naďalej spĺňa status zahraničnej osoby.
- Žiadosť o DPH registráciu sa podáva do 5 pracovných dní. Pri žiadosti o registráciu, je potrebné predložiť aj doklady osvedčujúce túto skutočnosť.
- Správca dane pridelí IČ DPH najneskôr do 10 dní od doručenia žiadosti o DPH registráciu. IČ DPH bude platiť spätne odo dňa momentu, kedy sa zdaniteľná osoba stala platiteľom.

Osobitná schéma pre malé podniky

„SMEs“ – Small and Medium-sized enterprises

§ 68f a § 68g ZDPH

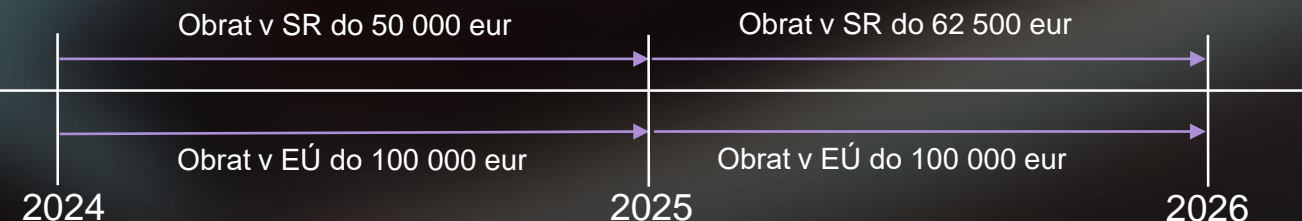
Malý podnik tuzemskej osoby

- pri dodaní tovaru a služieb do iného členského štátu

Malý podnik zahraničnej osoby

- pri dodaní tovarov a služieb v tuzemsku

Pravidlá pre SMEs

Registrácia pre
túto osobitnú
schému

Priradenie „EX“
IČ DPH

Oslobodenie od
DPH

Podávanie
výkazu na
kvartálnej báze
elektronicky

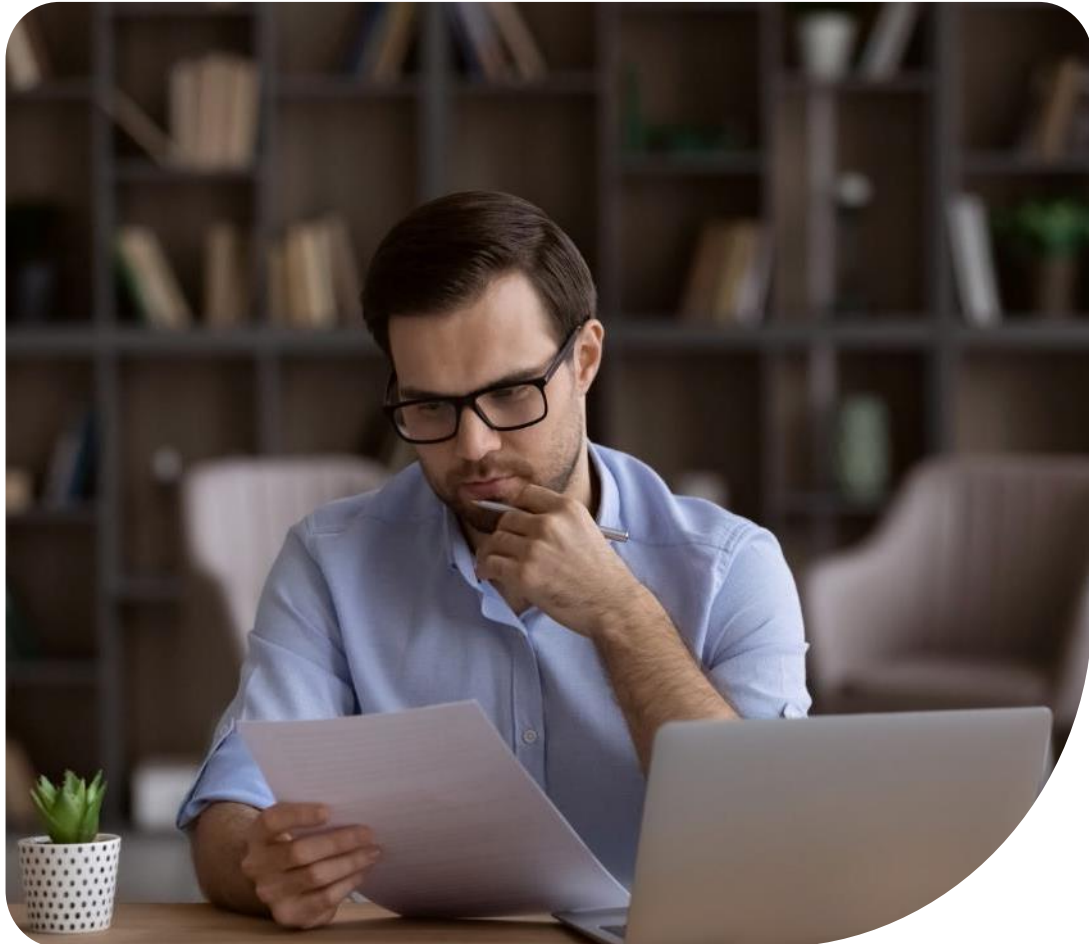
V momente
porušenia
podmienok,
povinnosť to
oznámiť DÚ

Návrh novely Daňového poriadku

*(prešlo 1. čítaním v NRSR, momentálne rokovanie
vo výboroch)*

Odklad platenia dane a povolenie splátok

§ 57 ods. 5 Daňového poriadku

- Zmena vo výpočte úroku, ktorý prináleží správcovi dane za obdobie odkladu platenia dane a povolení platenia dane v splátkach. Neuplatní sa trojnásobok základnej úrokovej sadzby ECB minimálne 3%, ale základná sadzba pre stanovenie referenčnej a diskontnej sadzby v Slovenskej republike zverejnená na webovom sídle Protimonopolného úradu Slovenskej republiky zvýšená o 100 bázických bodov, minimálne 3%.
- Návrh zreformovať daňové exekučné konanie. Zaviesť nové efektívne formy daňovej exekúcie a existujúce upraviť tak, aby reflektovali aktuálnu prax, moderné trendy digitalizácie a elektronizácie výkonu štátnej správy a čerpali z osvedčených medzinárodných postupov. Rovnako je potrebné preskúmať aj zavedenie spoluzodpovednosti fyzických osôb čerpajúcich benefity z právnických osôb, za plnenie ich povinností.

Návrhy zmien v nepriamych daniach

DPH

Spotrebná daň zo sladených nealkoholických nápojov

DPH v digitálnom veku- ViDA

- **Digital Reporting Requirements (DRR) a E-fakturácia:** spoločné štandardizované požiadavky na digitálne vykazovanie a elektronickú fakturáciu transakcií v rámci EÚ. Nahlasovanie údajov finančnej správe z každej faktúry do určitého momentu (zatiaľ 2 pracovné dni po vystavení, prijatí faktúry)
- **Platformová ekonomika:** objasnenie existujúcich pravidiel a posilnenie úlohy platforiem pri výbere DPH (najmä oblasti krátkodobého prenájmu ubytovania a osobnej dopravy)
- **Požiadavky na jednotnú pre registráciu DPH v EÚ** prostredníctvom:
 - i) rozšírenia pôsobnosti jednotného kontaktného miesta (OSS)
 - ii) rozšírenia uplatňovania samozdanenia

Návrh zavedenia dane zo sladených nealkoholických nápojov

- Vydaná predbežná informácia o plánovom zavedení tejto dane na Slovensku. Tvorba zákona cca 12 mesiacov.
- V OECD túto daň zaviedlo už viac než 50 krajín, z toho 10 krajín je európskych (Belgicko, Fínsko, Francúzsko, Maďarsko, Lotyšsko, Portugalsko, Španielsko, Veľká Británia a naposledy v roku 2021 Chorvátsko a Poľsko).
- Zavedenie dane zo sladených nápojov aktuálne zvažuje aj Česko.

Diskusia

Kontakt

Mgr. Ľubomíra Murgašová

Senior Tax Manager

T +421 2 59 300 476

M +421 915 777 944

E lubomira.murgasova@sk.gt.com

© 2024 Grant Thornton Slovakia. All rights reserved.

'Grant Thornton' refers to the brand under which the Grant Thornton member firms provide assurance, tax and advisory services to their clients and/or refers to one or more member firms, as the context requires. Grant Thornton International Ltd (GTIL) and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member firm is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.